

# ‘In Rusland vroeg ik me weleens af wie ik nu werkelijk was’

De 15-jarige Anish Giri, zoon van een Russische moeder en een Nepalese vader, is een kind van wel vier culturen. ‘Nederland is het land van mijn toekomst.’

Door **Robèrt Misset**

Een a capella gezongen versie van Randy Newman’s *Short People* is een welhaast beledigend welkom voor de 15-jarige Anish Giri. Toch voelt de jongste Nederlands kampioen schaken aller tijden zich tijdens de vierkamp in Hoogeveen ook een kleine jongen in het gezelschap van de gerenommeerde grootmeesters Vassili Ivantsjoek, Judith Polgar en Sergej Tiviakov. ‘Zo’n sterk toernooi heb ik nog niet gespeeld.’

Zijn opvallende machtsgreep tijdens het NK in augustus biedt hem geen garanties. ‘Ik kan niet zeggen dat ik nu de beste schaker van Nederland ben. Het NK was immers niet sterk bezet. Het is wel bijzonder dat ik op zo jonge leeftijd kampioen ben, maar het zal mijn leven niet veranderen. Ik ben door die Nederlandse titel geen ander mens geworden.’

Er is nog een reden waarom Giri zich niet echt kampioen van Nederland voelt. Sinds de familie Giri anderhalf jaar geleden in Rijswijk ging wonen, heeft Anish al redelijk Nederlands leren spreken. ‘Toch ben ik nog lang geen Nederlander’, zegt hij, na de loting in het voormalige Glasmuseum in Hoogeveen.

In zijn tengere lichaam huist vooral een Russische ziel, die van zijn moeder Olga. ‘Mijn geboortestad Sint-Petersburg zit in mijn hart. Toch is de Nederlandse schaakcultuur zeker niet minder dan de Russische.’

Op de schaakclub in Sint-Petersburg werd zijn talent niet gekoesterd. Giri was er een van de velen. ‘Ik kreeg nauwelijks aandacht, ook niet toen ik het Russische kampioenschap onder twaalf jaar had gewonnen. Het leverde een paar regels in de krant op. Ik had niet het idee dat ze mij in Sint-Petersburg als een potentiële kampioen zagen.’

Alleen uiterlijk heeft hij de genen van zijn in Nepal geboren vader, zegt Anish Giri. ‘Ik ben twee keer in Nepal geweest. Ik vond het er niet leuk. Nadat mijn opa was overleden, mocht mijn oma geen vlees meer eten. Ik kreeg alleen rijst met groenten, elke dag weer. De mensen zijn er ook heel anders dan in Rusland. En schaken doen ze niet.’

Met een weemoedige glimlach zegt Sanjay Giri, die bij een technologisch onderzoeksbureau in Delft werkt, zijn zoon te begrijpen. ‘Anish heeft nooit in Nepal gewoond. Toch hoop ik dat mijn landgenoten hem ooit als een rolmodel zien. Het zou mooi zijn als Anish mijn vaderland leert schaken.’

De Russen lieten hem voelen dat zijn zoon anders was. Anish Giri: ‘Je bent in Rusland meteen slecht wanneer je er niet als een echte Rus uitziet.’ Vader Sanjay: ‘Er is veel racisme in Rusland. Neo-nazi’s lopen vrijelijk op straat, ze steken je zo een mes in je ribben als je gezicht hen niet aan-



Anish Giri

Foto Mike Roelofs

staat. Ik durfde Anish nooit alleen naar de schaakclub laten gaan. Ook mijn vrouw Olga wil haar kinderen niet langer in Rusland opvoeden. Het is er niet veilig.’

De familie verhuisde eerst van Rusland naar Japan, waar Sanjay ideale werkomstandigheden trof. Maar zijn kinderen konden er niet aarden. Anish: ‘Japanners zijn heel gesloten. Ze dragen een masker, het is moeilijk hun gevoelens te peilen. Je denkt dat ze aardig zijn, maar je weet niet hoe ze werkelijk denken. Japan kent ook geen schaakcultuur.’

Anish Giri noemt de omgang in Nederland verfrissend. Van de verharding in de samenleving heeft hij niets gemerkt. ‘Sta je in een winkel, begint de verkoopster zomaar een gesprek met je. Was ik in Rusland niet gewend. Hier zeg je elkaar op straat vriendelijk gedag. In Rusland denken mensen dan dat je een beetje gek bent. Nederlanders zijn opener.’

En zo spreekt Giri nu Russisch, Nepalees, Engels, Japans en Nederlands. Soms stormde het in zijn hoofd, raakte hij het zicht kwijt op al die puzzelstukjes in zijn leven. ‘In Rusland heb

ik me weleens afgevraagd wie ik nu eigenlijk was. Op mijn Nederlandse school dachten kinderen dat ik half Japans was. Het is nog steeds lastig mijn plaats te vinden. Maar ik weet nu wie ik ben.’

Het is tevens de grootste zorg van zijn ouders. Vader Sanjay: ‘In Japan vroeg ik een vriend die de multiculturele samenleving bestudeerde om advies. Mijn moeder kwam uit India en mijn vrouw vroeg of ik me meer Indiaas dan Nepalees voelde. Maar die landen liggen veel dichterbij elkaar dan de culturen die Anish nu moet verenigen. Natuurlijk worstelde hij met de vraag wat zijn ware identiteit is.’

Met behulp van de schaakbond lijkt Anish Giri die te vinden in Nederland. ‘Nederland is het land van zijn toekomst’, zegt zijn vader Sanjay. ‘Mijn twee dochters zijn al Nederlandse kinderen geworden. Ik raad Anish beslist aan over enkele jaren een Nederlands paspoort aan te vragen.’

In Nederland bleven de gaven van Anish Giri niet onopgemerkt. Vorig jaar werd hij op zijn 14de de jongste grootmeester ter wereld. ‘Het ging snel. Ik was twee weken in Nederland

en won meteen een sterk toernooi in Hilversum. Vorig jaar besloot ik voor Nederland te schaken, de volgende stap is de Nederlandse nationaliteit aan te nemen.’

In Hoogeveen herkent Giri de symboliek van zijn ontmoeting met Judith Polgar. De beste vrouwelijke schaker ter wereld werd twintig jaar geleden een wonderkind genoemd, toen ze als meisje van 13 bij een toernooi in Amsterdam mannelijke grootmeesters van het bord veegde. Giri, glimlachend: ‘Ik ben lang niet zo bijzonder als Judith, maar ik verlies niet graag van een vrouw.’

Noem hem dus geen wonderkind. Giri is één van de talrijke talenten die de zegeningen van de computer omhelst. ‘Ik heb me nooit een wonderkind gevoeld. Schaken is meer logisch nadenken dan een gave.’

De schaakcomputer was zijn belangrijkste coach. ‘Hij bracht me de openingstheorieën bij en toetste mijn stellingen.’ Giri laat zich pas sinds kort bijstaan door een privétrainer, de Belgische Rus Tsjoetsjelov. Speelde hij weer eens op een echt schaakbord. ‘Mijn oma heeft mijn

oude schaakbord uit Rusland meegenomen, want ik schaakte thuis altijd op de computer.’

Giri analyseert zijn partijen met de bravoure van Kasparov, maar speelt met het ragfijne gevoel voor positie van Karpov. Giri laat de gedachte op zich inwerken en zegt dan: ‘Ik denk niet dat ik de stijl van Karpov heb. Ik speelde aanvankelijk juist agressief, maar in Rusland heb ik positioneel leren schaken. Ik durf bij een klein voordeel wel op winst te spelen.’

Na zijn nederlaag tegen Giri bij het NK wist Dimitri Reinderman waar het toptalent zou eindigen. ‘Magnus Carlsen, pas op’, zei hij. Giri kan er om lachen. ‘Natuurlijk is het mijn droom wereldkampioen te worden. Maar ik kijk helemaal niet naar generatiegenoten als Carlsen. Zo ver ben ik nog lang niet. Ik wil eerst in het Nederlandse team gaan spelen en mijn rating boven de 2600 punten krijgen. Dan zie ik wel verder.’

Voor zijn ouders is Giri al kampioen als hij later een studie voltooit. Vader Sanjay: ‘Ik kan me niet voorstellen dat Anish een topschaker wordt zonder fatsoenlijke opleiding.’

## Remise Giri

Veel stelde de openingspartij van Anish Giri (15) zondag tegen de 25 jaar oudere Vassili Ivantsjoek niet voor. De Oekraïner koos voor de Razogin-variant van het Damegambiet, maar binnen twee uur stelde Giri een half punt veilig door zettenherhaling. ‘Tegen zo’n supergrootmeester weet je niet wat je moet verwachten’, aldus Giri. ‘Tsjoekie’ blijft immers een vreemde vogel, ervoer Giri. ‘Ik ontmoette hem in een restaurant. Ivantsjoek zat achter een enorme kip en hij vroeg of wij een stukje wilden. Hij is een beetje raar.’ Bij de vierkamp in Hoogeveen eindigde ook de partij tussen Polgar en Tiviakov in remise.